UN DOCUMENT DE 1599 REFERENT A LA SECULARITZACIÓ DE LA CANÒNICA REGULAR DE SANTA MARIA DE SOLSONA

Manuel Riu

Presentació

Fa mes de vint anys, en ordenar les restes de l'arxiu de la basílica de Santa Maria del Mar, de Barcelona, amb mossèn Joan Pintó, vàrem localitzar un document de procedència incerta que es refereix a la secularització de la canònica regular augustiniana de Santa Maria de Solsona i a la solució arbitrada per als canonges regulars afectats que els equiparava als nous canonges seculars del capítol catedralici.

A mig juliol de 1936, l'arxiu de la basílica barcelonina fou cremat amb el temple, després d'un saqueig despietat, i les restes de pergamins i papers foren ruixats, per a apagar el foc, amb l'aigua de les mànegues dels bombers, romanent durant mesos escampats per terra, fins que pel gener de 1939 foren arreplegats, guardats en sacs i dipositats provisionalment al Passadís del Pont, avui ja inexistent, bo i esperant que poguessin ésser reordenats. Aquells documents han passat a formar una sèrie col·locada en unes callaixeres construïdes durant el rectorat de mossèn Josep Cucurull i anomenada dels "pergamins cremats", al nou arxiu de la basílica que hom començà d'ordenar en els anys seixanta. Però és ben evident que el document que ara presentem no mostra cap vestigi de foc, ni tampoc d'aigua. Cal creure, doncs, que no era pas a l'arxiu quan es produí la destrossa esmentada.

Hom pot pensar, ben al contrari, que el document que presentem formava part d'un lot de pergamins i papers que, segurament per error, en els anys quaranta es retornà a l'arxiu de Santa Maria del Mar, del qual no prodecia. De fet hauria d'haver anat destinat a la col·legiata de Santa Anna -l'arxiu de la qual resta reintegrat a l'Arxiu Diocesà de Barcelona- i, per això, en classificar nosaltres aquelles peces, els assignàrem "pietosament" les sigles *S.A.*, creant una sèrie independent.

El singular document és una lletra executòria del pronotari apostòlic Marcello Lantes, en la qual, l'onze de desembre de 1599, transcriu la butlla dirigida pel papa Climent VIII, el dotze d'octubre del mateix any, als canonges de Santa Maria de Solsona, on els recorda que, un cop suprimides les canòniques regulars augustinianes de Catalunya a petició del rei Felip II, i reduïts els seus membres a l'estat secular, s'establí que els canonges que, a judici de l'arquebisbe de Tarragona, del bisbe d'Urgell i del nunci apostòlic (els tres comissionats pontificis), fossin considerats dignes, poguessin gaudir,

mentre visquessin, de les rendes que tenien.

En el cas de Solsona, convertit l'antic monestir en església catedral, s'acordà erigir quatre dignitats i dotze canongies, i com sigui que hi havia abans deu canonges porcioners, reduïts a set després, estableix que, per tal d'evitar discussions entre els canonges vells i els nous, els sis canonges regulars que hi queden, encara, la resta de la seva vida puguin fruir de sis canongies de les dotze fundades de nou, sempre que no inquietin els nous canonges seculars i compleixin les seves obligacions d'assistir al cor, als oficis i a les processons.

En execució d'aquesta resolució, l'arquebisbe, el bisbe i el nunci esmentats assignaren 5.000 ducats d'or de Cambra per a la dotació de les canongies afectades i, en cas de no acceptar-ho els sis canonges afectats, el protonotari, l'onze de desembre del mateix 1599, els cita a la cúria romana en el termini de seixanta dies per a exposar les seves al·legacions.

El text

O. Duplicat per al monestir. Arxiu de Santa Maria del Mar, Barcelona. Quadern de tres fulls de vitela fina, relligades i escrites per ambdues cares, amb lletra cancelleresca menuda, tinta sèpia i un mitjana de trenta línies per plana. La darrera plana, blanca (22 x 15 cm). Signatura actual: S.A. - 16 - 010.

Marcellus Lantes, protonotarius apostolicus/1 sanctissimi domini nostri Papae, eiusque camararii de Curiae earum Camere/2 Apostolicae generalis auditor, Romanaque Curiae iudex ordina-/3 rius sententiarum quoque et censurarum in eadem Romana Curia et extra/4 eam latarum ac literarum apostolicarum quarumcunque universalis/5 et merus executor ab eodem Sanctissimo Domino Nostro Papa specialiter depu-/6 tatus.

Universis et singulis dominis abbatibus, prioribus, prepositis/7, decanis, archidiaconis, scholasticis, cantoribus, thesaurariis, sacristis/8, tam Cathedralium quam Colligiatarum canonicis, parrochialiumque ecclesiarum/9 rectoribus, plenabis, viceplenabis, capellanis, curatis et non curatis coe-/10 terisque presbiteris, clericis et tabellionibus quibuscumque illique vel illis ad quem /11 vel ad quos presentes nostrae literae pervenerint, salutem in Domino et nostris huiusmodi imo ut-/12 rius Apostolicis firmiter obediri mandatis.

Noveritis nuper fuisse/13 coram nobis pro parte et ad instantiam RR. DD. Cosmi Robego,/14 Bartholomei Altell, Stephani de Castelvi, Francisci Codol, Antonii Be-/15 neit, Raphaelis Colomae, omniumque canonicorum regularium ordi-/16 nis Sancti Augustini, administratorum auctoritate apostolica ad cano-/17 nicatus et praebendas secularis ecclesiae cathedralis Celsonensis

deputa-/18 torum praelibatorum presentatas literas apostolicas in forma Brevis ut moris/19 est expeditas sub Datis Tusculi, die vigesima prima octobris anni millesimi quingentesimi nonagesimi noni, tenoris sequentis videlicet:/ 20

Clemens papa VIII, ad futuram rei memoriam, /21 Regis pacifici dispositione in excelsum Apostolicae Dignitatis fastigium/22 euecti inter personas quaslibet praesertim ecclesiasticas tam seculares quam/23 regulares pacis amoenitatem vigere summis desiderantes affectibus/24 ea quae per Nos statua et ordinata fuerunt ex quorum dubia inter-/25 pretatione tranquillitatis et quietis effectus turbari possit nostra decla-/26 rationis ministerio dilucidamus et alias desuper disponamus prout/27 in Domino conspicimus salubriter expedire.

Sane alias per nos ac-/28 cepto quod canonici regulares ordinis Sancti Augustini commorantes/29 // (fol.1v) in monasteriis, prioratibus, ecclesiis et aliis dicti Ordinis regularibus locis consistentibus intra limitis Principatus Cataloniae/2 ac Comitatus Ceritaniae et Rossilionis ab eorum regulari observantia/3 non parum recesserant.

Nos ad supplicationem clarae memoriae/4 Philippi Secundi Hispàniarum Regis Catholici, ordinem prefatum/5 illiusque monasteria, ecclesias, abbatias, prioratus canonicales porti-/6 on (es et) loca, officia claustralia et alia necnon benea existentia ac in eis/8 omnem statum et essentiam regulares, Apostolica auctoritate per/9 quasdam nostras sub plumbo confectas literas perpetuo suppressimus et/10 extinximus illaque omnia ad statum secularem reduximus nec-/11 non eorundem monasteriorum, prioratorum, ecclesiarum, et regularium/12 locorum, abbates, priores, canonicos caeterasque personas eiusdem ordi-/13 nis regulares eorum dignitatibus, officiis, canonicatibus, porti-/14 onibus et locis aliisque denique beneficiis regularibus quae tunc obtine-/15 bant eadem auctoritate priuavimus ac privatos fore decreuimus, sed dein-/16 de cum non fuisset intentio nostra si aliqui religiosi presenti ordinis bo-/17 nae vitae ac spectatae religionis reperirentur quod ipsi culpa/18 aliorum suis dignitatibus, honoribus et beneficiis sic indistincti pro-/19 vati remanerent.

Nos venerabilibus fratribus nostris archiepiscopo Tar-/20 raconensis et episcopo Urgellensi necnon dilecto filio nostro et Sedis Apostolicae in Regnis/21 Hispaniarum Nuncio commoranti per alias nostras in forma Brevis confirma-/22 tas literas dedimus in masiratis (?) ut postquam alteri eorum constitisset quos-/23 cunque ex dictis canonicis regularibus qui in monasteriis, ecclesiis, prio-/24 ratibus et locis regularibus sic suppressis et ad secularitatem reduc-/25 tis professionem emiserant vitae ac morum honestate aliisque vir-/26 tutum donis ita commendari ut illorum ratio arbitrio eorumdem /27 archiepiscopi ac episcopi ac nuncii iudicum seu alicuius/28 eorum haberi posset eosdemque alios prioratus, prepossituras/29, dignitates, canonicales portiones et loca aliaque beneficia expredictis/30// (fol.2r) predictis (sic) sic suppressis et extinctis legitime possidere titulo/1 tunc tales in spiritualibus et temporalibus

omnium et/2 quorumcunque bonorum, reddituum, jurium et prouentuum/3 ad singulos prioratus, prepposituras, dignitates, canonicatos/4, portiones et loca aliaque beneficia ad secularitatem reducta/5 spectantium quos et quae unusquisque ipsorum ante suppressio-/6 nem et extinctionem neqnon reductionem hans obtinuis-/7 set ad cuiuslibet eorum vitam administratores ita quod, inte-/8 rim vita eorum durante, fructus, redditus, prouentus, jura, ob-/9 ventiones et emolumenta huiusmodi percipere et recipere et leuare necnon/10 in suos usus et utilitatem convertere libere et licite valerent,/11 auctoritate nostra deputarent, successiue antequam ultime dictae literae/12 executioni demandatae essent.

Nos ad supplicationem eiudem/13 Philippi Regis tunc oppidum Celsonensium, Urgellensis diocesis, in dicto/14 Principatu Cataloniae existers in civitatem Celsonensem ac monasterium Celsonesem olim dicti Ordinis per suppressionem et extinctio-/16 nem hurgi ad secularitatem reductum in Cathedralem ecclesiam/17 Celsonensem ac in ea quatuor dignitates necnon duodecim canonica-/18 tus et prebendas totidem pro totidem dignitatibus et canonicis/19 per alias etiam nostras literas sub plumbo confectas auctoritate predicta/20 etiam perpetuo ereximus et instituimus ac pro canonicatum/21 et praebendarum prefatarum dote Mensa Capitulari eiusdem/22 Ecclesiae Cathedralis omnia et singula in eodem Monasterio/23 olim existentia loca canonicales portiones necnon officia claus-/24 tralia aliaque beneficia ecclesiastica per suppressionem et extinc/25 tionem necnon reductionem huiusmodi vacantia eadem/26 auctoritate pariter perpetuo univimus, annexuimus et in-/27 corporavimus prout in singulis literis praefatis plenius con-/28 tinetur. Cum autem sicut accepimus postmodum dictus Archi-/29 episcopus Tarraconensis cum in prefatis literis erectionis ecclesiae/30 // (fol.2v.) Celsonensis ac illius dignitatum, necnon canonicatuum et/1 prebendarum non fuisset secundo dictis literis derogatum comissionis/2 et mandati sibi per secundo dictas literas factorum vigore et in il-/3 larum exequutionem decem canonicos regulares qui in dicto monasterio/4 Celsonense ante suppressionem et extinctionem et reductionem predictas/5 habitum susciperant et professionem emisserant regulares necnon/6 ibi officia ac loca seu canonicales portiones canonice obtinebant/7 in Administratores eorum vita durante in spiritualibus et tem-/8 poralibus omnium et quorumcunque bonorum, reddituum et jurium/9 eorumdem officiorum ac locorum et canonicalium portionum quae an-/10 te suppresionem et extinctionem ac reductionem huiusmodi obtinuerant/11 apostolica auctoritate constituerit et deputaverit.

Nihilominus/12 quia a nonnullo in dubium reuocari possit an predicti administratores/13 in ipsa ecclesia Celsonensis quorum de presenti septem dumtaxat in/14 humanis degunt censeantur deputati administratores in spiritua-/15 libus et temporalibus bonorum, reddituum et jurium ad canonicatus/16 et prebendas saeculares in Ecclesia Cathedrali huiusmodi erectos et

ex/17 unione et annexione huiusmodi spectantias et pertinentias et tanquam tales admi-/18 nistradores insimul cum caeteris canonicis saecularibus in titu-/19 lum canonicatus et praebendas ipsius ecclesiae obtinentibus in/20 choro et capitulo dictae ecclesiae Celsonensis iuxta eorum anti-/21quitatem stare, sedere, incedere, et procedere necno de distributio-/22 nibus quotidianis et illarum augmento ex beneficiorum eccle-/23 siasticorum saecularium Mensae predictae facta unione prouenientе/24 participare debeant.

Nos attendentes nostram semper intentionem/25 fuisse ut ordinis praefati religiosi bonae et spectatae vitae ex predictis/26 suppressione, extintione, reductione et priuatione nulla ob cul-/27 pam aliorum in honoribus et emolumentis sustineant detrimenta/28 et quod si piis censerentur duntaxat deputati administratores fruc-/29 tuum et redditum non autem jurium, honorum et preeminentiarum/30 // (fol.3r.) ad canonicatus et praebendas dictae erectae ecclesiae spectan-/1 tium id nedum dispositioni nostrae in secundo dictis literis/2 praescriptae repugnaret sed etiam menti nostrae integre satisfac/3 tum minime foret ac lites controversiae et discordie desuper/4 orirentur, ideo litium materiam et occasionem amputare cupien/5 tes necnon honori religiosorum praedictorum quietique et servitio predictae Eccle-/6 sie consulere volentes ac constitutiones et deputationes in adminis-/7 tratores huiusmodi apostolica auctoritate tenore presentium confirmantes et/8 approbantes necnon singularum literarum prefatarum ac deputati/-onis huiusmodi tenoris ac datis cum inde seguntis presentibus pro expres-/10 sis habentes.

Motu proprio et ex certa scientia ac de Apostolicae potesta-/11 tis plenitudine tenore presentium daclaramus nostrae semper inten-/12 tionis fuisse et esse ut prefati canonici regulares in dicta ecclesia/13 Celsonense administratores per archiepiscopum prefatum deputati/14 censeantur ac sint et esse debeant deputati in administratores/15 in spiritualibus et temporalibus tam redditum, fructuum et/16 emolumentorum quam jurium et preeminentiarum ad canonicatus/17 et prebendas saeculares dictae Cathedralis Ecclesiae huiusmodi spectantium quo-/18 modocunque. Ita quod ipsi remanentes septem canonici regulares eorum/19 vita durante una cum aliis canonicis saecularibus in predicta Ecclesia Celsonense, canonicatus et prebendas in titulum obtinentibus numerum/20 duodenarium in predicta erectione prescriptum constituant necnom cum/21 eisdem canonicis saecularibus aliisque personis capitularibus iuxta ipsorum/22 administratorum antiquitatem tam in choro et capitulo/23 et processionibus quam aliis actibus capitularibus publicis et privatis/24 intervenire necnon stare, sedere et incedere vocemque in capi-/25 tulo stallumque et locum in choro habere, necnon de omnibus ac/26 quibuscunque unionibus per nos Mensae Capitulari factis ac juribus/27, honoribus, preeminentiis, antelationibus, indultis et gratiis ac distribu-/28 tionibus quotidianis illarumque augmento et aliis fructibus quibuscunque/29 // (fol. 3v) et emolumentis predictis quibus alii canonici saeculares ratione suo-/1 rum canonicatuum et

prebendarum ibi quomodolibet utuntur/2, potiuntur, fruuntur et gaudent, necnon uti, poteri, frui et gaudere/3 possunt et poterunt quomodolibet in futurum similiter et absque ulla/4 differentia perinde ac si veri canonici saeculares canonicatus/5 et praebendas in titulum obtinentes existerent uti, frui, pote-/6 re et gaudere libere et licite valeant et debeant.

Praeterea/7 litem et causam seu lites et causas, si quae forsan praemissorum/8 occasione coram quibusuis iudicibus mote fuerunt et pendent/9 ad presens in statu et terminis in quibus reperiuntur ad Nos/10 et Sedem Apostolicam harum serie-tenore earumdem presentium auo-/11 camus illasque cassamus, et annullamus perpetuumque silentium in/12 et super praemissis imponimus, ipsosque canonicos regulares super prae-/13 missis per loci ordinarium ac alios canonicos saeculares vel alios quos-/14 cunque quavis auctoritate quomodolibet molestari, inquietari, impediri/15 vel perturbari non posse necnon presentes etiam ex eo quod predictae Ecclesiae/16 Celsonensi canonici seculares et alii quomodolibet in eisdem premissis/17 interesse habentes vel putantes ad hoc vocati et causa vel cause/18 propter quam seu quas praemissa emanarint etiam coram loci or-/19 dinario quam tanquam a Sede Apostolica delegato aut alias quomodolibet/20 verificate seu iustificate non fuerint vel ex quavis alia cau-/21 sa de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio seu inten-/22 tionis nostrae aut quopiam alio defectu notari, impugnari nul-/23 lo unquam tempore posse sed illas semprer validas et efficaces ex-/24 istere ac fore suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere./25

Ac ita per quoscunque iudices et commissarios etiam dicti/26 Palatii Apostolici necnon generalem Curiae Camerae Apostolicae/27 causarum auditores ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales et/28 de Latere legatos sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter/29 iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate ubique locorum/30 // (Fol. 4r) iudicari, diffiniri et interpretari debere ac irritum et inane/1 decernimus quicquid secus super his a quoquam quauis auctoritate/2 scienter vel ignoranter contigerit attemtari.

Non obstantibus/3 suppressione et extinctione ac reductione et inhibitionibus et/4 perdictos Sacri Palatii Apostolici causarum Auditores forsan/5 emanantis et allis premissis ac si opus sit regula nostra de non tol-/6 lendo iure quesito ac aliis constitutionibus et ordinationibus/7 apostolicis ac Ecclesiae Celsonensis necnon ordinis huiusmodi juramento/8, confirmatione, supplica vel quavis firmitate alia roboratis,/9 statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis et literis apostolicis/10 etiam eisdem ecclesiae et ordine. Necnon ipsius ecclesiae Presuli/11, capitulo et canonicis secularibus ac regularibus ac aliis su-/12 perioribus et personis sub quibuscunque tenoribus et formis ac/13 cum quibusvis clausulis ac etiam derogatoriarum derogato-/14 riis irriitantibusque et aliis decretis in genere vel in specie etiam/15 Motu et scientia paribus ac aliis in contrarium quomodolibet/16 concessis, confirmatis et innouatis quibus omnibus etiamsi/17 de illis eorumque totis tenoribus specialis specifica

expressa/18 et individua non autem per clausulas generales idem importan-/19 tes mentio habenda vel aliqua exquisita forma ad hoc servanda/20 foret illorum tenoris ac si de verbo ad verbum praesentibus inse-/21 rerentur pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo ro-/22 boro permansuris latissime hac vice specialiter et expresse dero-/23 gamus ceterisque contrariis quibuscunque.

Datum Tusculi sub annu-/24 lo Piscatoris, die XXI Octobris MDXCIX, Pontificatus nos-/25 tri anno Octavo. M. Vestrius Barbianus. Luco- Annuli Pis/26 catoris.

Pro quarumquidem praeinsertarum literarum/27 apostolicarum faciliori et tutiori habenda executione, Nos pro/28 parte dictorum Administratorum de opportuno juris remedio re/29 quisiti

Discretioni vestrae seu cuiuslibet vestrum tenere presentium/30 // (fol.4 vº) committimus et in virtute sanctae obedientiae distincte percipiendo manda-/1 mus quatenus statim visis presentibus et postquam presentium vigore fueritis/2 requisiti seu alter vestrum fuerit requisitus, praeinsertas literas apostolicas/3 et in eis contenta quacunque omnibus et singulis in exequutione presentium/4 nominandis et cognominandis, intimetis, insinuetis et notificetis ac ad/5 eorum notitiam deducatis prout nos intimamus, insinuamus et notifi-/6 camus ac etiam deduci volumus per presentes et successive moneatis et requiratis primo, secundo, tertio et peremptorie prout nos monemus et requi-/8 rimus per presentes Reverendissimum D. Episcopum Celsonensem predictae ecclesiae Decanum/9, Archidiaconum, Succentorem et Thesaurarium ac etiam Lucam Songuim/10, Petrum Joannem Bergot, Joannem Pujol, Michaelem Pages, Raphae-/11 lem Mosset et Antonium Rocca praetensos canonicos seculares dictae/12 Ecclesiae omnisque alios in executione presentium nominandos et/13 cognominandos quatenus infra sex dierum spatium quorum duos pro/14 primo, duos por secundo, et reliquos duos dies pro tertio et peremptorio termi-/15 no sive monitione Canonica assignamus et vos assignetis eisdem sub quin-/16 que millium ducatorum auri de Camera locis piis arbitrio nostro applican-/17 dorum et pro illis mandati executivi et in juris subsidium excommu-/18 nicationis aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et penis et respective/19 suspensionis a divinis debeant et eorum quilibet debeat prout ad eos/20 et eorum singulos spectat et pertinet dictas preinsertas literas apostolicas in/21 omnibus et per omnia iuxta illarum formam et tenorem observavisse et/22 observari fecisse quodque dicti Domini instantes dictis literis apostolicis illa-/23 rumque effectu gaudeant et gaudere possint libere et omni cessante/24 contradictione permisisse eisdemque administratoribus de omnibus/25 et quibuscunque fructibus, distributionibus quotidianis, juribus aliisque/26 quibuscunque obuentionibus et emolumentis ad quemlibet ex cano-/27 nicatibus et prebendis predictae Cathedralis Ecclesiae quomodolibet spectantes et pertinentes et cuilibet ex predictis administratoribus integraliter/29 et

absque ulla defalcatione de omnibus et quibuscunque creditibus et emo-/30 // (fol. 5r) lumentis tam decursis et de cetero decurrendis, tam ratione/1 unionum quam alias iuxta formam Brevis Apostolici respon-/2 disse et responderi fecisse et sic prout et quemadmodum solutum/3, responsum et datum fuit et dabitur unicuique ex canonicis secula-/4 ribus predictae Cathedralis Ecclesiae et sic a quibusvis molestationibus/5, perturbationibus, inquietationibus et impedimentis per eos et eorum/6 quemlibet contra formam et dispositionem dictarum preinsertarum/7 literarum dictis Dominis instantibus quomodolibet illatis, factis/8 et praestitis ac inferendis et praestandis, inferrique et prestari/9 comminatis cessasse, destitisse et abstinuisse et tam dictis prein-/10 sertisque presentibus nostris monitorialibus literis paruisse et obe-/11 diuisse de quam paritione huiusmodi nos quantocitius certificasse.

Et/12 insuper inhibeatis prout nos inhibemus per presentes omnibus/13 et singulis in exequatione presentium nominandis et cognominandis/14 cuiusvis dignitatis, status, gradus, conditionis, preeminentiae et auc-/15 toritatis et quibusvis etiam dominis, judicibus et comissariis or-/16 dinariis et extraordinariis quacunque auctoritate fungentibus et/17 functuris ne visis et exequutis praesentibus sub eisdem censu-/18 ris et penis audeant seu presumant per sese vel alium seu alios/19 directe vel indirecte, publice vel occulte, sub quovis pretextu/20 colore vel ingenio exequutioni et effectui dictarum praein-/21 sertarum literarum apostolicarum apponere nec ipsos dd. ins-/22 tantes contra illarum formam et dispositionem quandocunque/23 et quomodolibet molestare, perturbare, inquietare vel im-/24 pedire nec ipsos instantes desuper alibique coram nobis in iudi-/25 cium trahere nec aliquid aliud in preiudicium dictorum dominorum/26 instantium ac preinsertarum et presentium contemplum inno-/27 uare seu attentare. Quod si secus factum fuerit id totum/28 revocare et in pristinum statum reducere curabimus iustitia me-/29 diante.

Alioquin predictos sic monitos si in promissis se fore gravatos/30 // (fol. 5vº) censerint modo et forma premissis citetis et citare curetis prout/1 nos citamus eosdem per presentes quatenus sexagessima die post/2 presentium exequutionem per vos eisdem factam, si dies ipsa sexage-/3 sima juridica fuerit sin autem primo extunc proxime futura/4 die juridica compareant Romae in judicio legitime coram nobis/5 seu nostro Rpd. in ciuilibus causis locumtenente causam sui/6 grauaminis allegaturi alliaque facturi, dicturi, gessuri et recepturi que/7 et prout justitia sua debit et ordo dictauerit rationis.

Certifi-/8 cantes eosdem sic citatos quod siue in dicto citationis termino compa-/9 ruerint siue non. Nos nichilominus eorum Rpd. locumtenens nosset predictis/10 ad premissa et alia grauiora juris et facti remedia procedemus siue/11 procedet illorum contumacia, siue absentia in aliquo non obstante/12. Quicquid autem in premissis feceritis Nobis quantocitius/13 fideliter magis curetis.

Absolutionem vero omnium et sin-/14 gulorum premissorum qui sententias,

censuras et penas predictas incurrerint/15 nobis vel superiori nostro tantummodo reservamus.

In quorum omnium/16 et singulorum feci presentes fieri et nostrum instrumentum subscribi/17 sigillique Nostri Auditoriatus officii quo in talibus utimur missimus et facimus/18 appentione muniri.

Datum Roame ex edibus nostris sub Anno/19 Domini Millesimo quingentesimo nonagesimo nono, indictione Duodecima,/20 Die vero undecima decembris. Pontificatus Summi in Xristo Patris et Domini/21 nostro Domini Clementis, Divina Providentia Papae, Octaui, anno/22 octauo./23

T. Lapius literis/24. Franciscus Belgnis en car./25 Camerae Apostolicae not./26

Duplicatus Monasterii pro exequtione literarum Apostolicarum/27

Comentari

El text ens mostra, set anys després de la supressió de la canònica solsonina i de la seva transformació en centre d'un nou bisbat, que a Santa Maria de Solsona queden sis canonges regulars que es resisteixen a la secularització decretada i volen continuar administrant les rendes que tenien com a canonges porcioners. En nom del papa, el protonotari apostòlic els ofereix una solució destinant-los 5.000 ducats de Cambra per a constituir la renda que podran percebre durant la resta de la seva vida.

El document és interessant per a comprovar que a Solsona la canònica, en acabar el segle XVI, tenia encara sis canonges porcioners. En 1599 hom esmenta el bisbe, les quatre dignitats de degà, ardiaca, xantre i tresorer, i els noms de sis canonges: Lluc Songuim, Pere Joan Bergot, Joan Pujol, Miquel Pagès, Rafael Mosset i Antoni Roca, tots ells catalans, que figuren com a canonges seculars, i als quals el protonotari ordena, en virtut de santa obediència, que en el termini de sis dies assignin els 5.000 ducats d'or de Cambra per a dotar els sis canonges regulars subsistents: Cosme Rohego, Bartomeu Altell, Esteve de Castellví, Francesc Codol, Antoni Benet i Rafael Coloma.

En aquells moments, les dotze noves canongies del capítol catedralici eren ocupades per sis canonges seculars i per altres sis canonges secularitzats als quals es tractava d'equiparar amb els primers, permetent-los de fruir de les prerrogatives i distribucions quotidianes, sense cap diferència, bo i imposant-los la cancel·lació de les causes i litigis que tenien presentats a la Cúria i davant altres jutges, i obligant-los a silenci perpetu sobre aquests afers.